

Ideiglenes változat

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2021. március 18.(*)

„Előzetes döntéshozatal – Adózás – A közös hozzáadottértékadó (héta) rendszere – 2006/112/EK irányelv – 203. cikk – Jogalap nélkül felszámított adó – A számla kiállítójának jóhiszeműsége – Az adóbevétel kiesés veszélye – A tagállamok azon kötelezettsége, hogy lehetővé tegyék a jogalap nélkül felszámított adó helyesbítését – Az adósemlegesség és az arányosság elve”

A C-48/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2020. január 28-án érkezett, 2019. november 15-i határozatával terjesztett elő

az **UAB „P.”**

és

a **Dyrektor Izby Skarbowej w B.**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, R. Silva de Lapuerta (előadó), a Bíróság elnökhelyettese és M. Safjan bíró,

előtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az UAB „P.” képviselőjében D. Kosacka doradca podatkowy,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében N. Gossement és J. Szczodrowski, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a előtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a előtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az elztes döntéshozatal iránti kérelem a közös hozzáadottértékadórendszerrel szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL 2006. L 347., 1. o.; helyesbítések: HL 2007. L 335., 60. o.; HL 2015. L 323., 31. o.; a továbbiakban: héairányelv) 203. cikkének, valamint az arányosság elvének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az UAB „P.” (a továbbiakban: P.) és a Dyrektor Izby Skarbowej w B. (a b-i pénzügyi ellenrzési hatóság igazgatója, Lengyelország) között a jogalap nélkül felszámított hozzáadottértékadó (hÉA) megfizetése tárgyában folyamatban lév jogvita keretében terjesztették el.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2006/112 irányelv 203. cikke elírja:

„A HÉA-t bármely olyan személynek meg kell fizetnie, aki HÉA-t tüntet fel a számlán.”

A lengyel jog

4 A 2004. március 11-i ustawa o podatku od towarów i usług (a termékeket és a szolgáltatásokat terhel adóról szóló törvény; Dz. U. 2004., 54. szám, 535. tétel) alapjogvitára alkalmazandó változata (Dz. U. 2016, 710. tétel; a továbbiakban: héatörvény) 108. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Ha jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egység vagy természetes személy a hÉA összegét feltüntet számlát állít ki, köteles azt megfizetni.”

Az alapeljárás és az elztes döntéshozatalra elterjesztett kérdés

5 P. egy Litvániában letelepedett társaság, amely litván fuvarozási társaságok rendelkezésére bocsátott olyan üzemanyagkártyákat, amelyek lehetővé teszik e fuvarozási társaságok számára, hogy a Lengyelország területén található bizonyos üzemanyagölt állomásokon üzemanyagot tankoljanak.

6 Mivel úgy ítélte meg, hogy gazdasági tevékenysége abban áll, hogy a lengyel üzemanyagölt állomásoktól üzemanyagot szerez abból a célból, hogy azt ezt követően litván fuvarozási társaságok részére üzemanyagkártyákkal továbbértékesítse, P. e fuvarozási társaságok részére üzemanyagértékesítésről szóló, hÉAösszeget tartalmazó számlákat állított ki.

7 2014. június 27-i határozatában a Naczelnik Urzdu Skarbowego w Biaymstoku (a biaystoki adóhivatal igazgatója, Lengyelország) megállapította P. héatartozását a 2011. március és december közötti időszak tekintetében, adótülfizetést a 2011 márciusa és júniusa közötti időszak tekintetében, valamint a héatörvény 108. cikke alapján fizetendő hÉA összegét. Ezenkívül úgy vélte, hogy P. nem jogosult az üzemanyagölt állomások által üzemanyag beszerzése céljából kiállított számlák címén elztesen felszámított hÉA levonására.

8 P. e határozattal szemben közigazgatási jogorvoslat iránti kérelmet nyújtott be a Dyrektor Izby Skarbowej w B.-hez (a b-i pénzügyi ellenrzési hatóság igazgatója, Lengyelország).

9 2014. október 2-i határozatával a b-i pénzügyi ellenrzési hatóság igazgatója hatályon kívül helyezte a biaystoki adóhivatal igazgatójának 2014. június 27-i határozatát azzal az indokkal, hogy az a héatörvény rendelkezéseinek megsértésével állapította meg az alapeljárás

felperese tevékenységeinek adóztatási helyét. Ezenkívül az ügy érdeméről határozott, meghatározva P. héával kapcsolatos adókötelezettségeit.

10 2014. október 2-ii határozatában a b.-ii pénzügyi ellenőrzési hatóság igazgatója – a bia-ystoki adóhivatal igazgatójához hasonlóan – megerősítette, hogy P. Lengyelország területén nem vásárolt és nem is értékesített üzemanyagot. Álláspontja szerint az üzemanyagot közvetlenül a lengyel üzemanyagtöltő állomások értékesítették a litván fuvarozási társaságoknak, amelyek a P.-től vásárolt üzemanyagkártyákkal teljes választási szabadság mellett – többek között az üzemanyag mennyiségét és típusát illetően – tankolhattak ezen üzemanyagtöltő állomásokon. A P. tényleges tevékenysége tehát abban áll, hogy üzemanyagkártyákkal finanszírozza az üzemanyagnak az említett litván fuvarozási társaságok által az említett üzemanyagtöltő állomásokon történő megvásárlását. E tevékenység olyan pénzügyi szolgáltatásnak minősül, amely Lengyelországban héamentes a héaörvény alapján.

11 Egyébiránt, mivel a P. által kiállított számlák nem tükrözték a tevékenységei tényleges lefolyását, a b.-ii pénzügyi ellenőrzési hatóság igazgatója azt is megerősítette, hogy az alapeljárás felperese nem jogosult az üzemanyagtöltő állomások által kiállított számlák alapján elzetesen felszámított héa levonására. Ezenkívül megállapította, hogy a P. által kiállított értékesítési számlák a héatörvény alapján kötelezettséget keletkeztetnek a P. terhére az abban szereplő héaösszeg megfizetésére vonatkozóan.

12 P. a b.-ii pénzügyi ellenőrzési hatóság igazgatójának határozatával szemben keresetet indított a Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bia-ymstoku (bia-ystoki vajdasági közigazgatási bíróság, Lengyelország) előtt, amely 2015. április 7-ii ítéletével hatályon kívül helyezte e határozatot.

13 A b.-ii pénzügyi ellenőrzési hatóság igazgatója felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítélettel szemben a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország) előtt.

14 2017. február 17-ii ítéletével e bíróság egyrészt hatályon kívül helyezte a Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bia-ymstoku (bia-ystoki vajdasági közigazgatási bíróság) 2015. április 7-ii ítéletét, úgy ítélve meg, hogy a részére továbbított iratok alapján értékelnie kellett, hogy az adóhatóság jogosan állapította-e meg, hogy a számlák P. által történő kiállítása adóbevételkiesés veszélyét eredményezte-e az állam számára, másrészt pedig visszautalta az ügyet annak újbóli vizsgálata érdekében.

15 2017. július 19-ii ítéletével a Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bia-ymstoku (bia-ystoki vajdasági közigazgatási bíróság) elutasította P. keresetét azzal az indokkal, hogy fennáll az adóbevételkiesés veszélye az állam számára.

16 P. ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz. E bíróság a 2003. február 6-ii Auto Lease Holland ítéletre (C-185/01, EU:C:2003:73) és a 2019. május 15-ii Vega International Car Transport and Logistic ítéletre (C-235/18, EU:C:2019:412) alapítva megállapítja, hogy P. valós tevékenysége az üzemanyag litván ügyfelei által üzemanyagtöltő állomásokon üzemanyagkártyákkal történő megvásárlásának finanszírozására irányult, következésképpen arra szorítkozott, hogy pénzügyi szolgáltatásokat nyújtson a Lengyelországban nem héaköteles litván jogalanyoknak.

17 Az említett bíróság ugyanakkor megjegyzi, hogy nem bizonyított, hogy P. és szerződéses partnerei magatartása csalást vagy visszaélést valósít meg. A lengyel adóhatóságok gyakorlata miatt tekintették ugyanis a P. által megvalósítottakhoz hasonló ügyleteket olyan láncügyleteknek, amelyek tárgya üzemanyag fuvarozási társaságok részére történő értékesítése. E gyakorlat

szerint az üzemanyagbeszerzési láncban részt vevő valamennyi gazdasági szereplő ellenszolgáltatás fejében értékesítette a termékeket, azaz az üzemanyagot, még akkor is, ha ténylegesen csak egyetlen termékértékesítésre került sor.

18 Így a kérdést elterjesztő bíróság kifejti, hogy e gyakorlat alapján P. egy láncügyletben részt vevőnek, vagyis olyannak tekinthette magát, mint aki üzemanyagot szerez az üzemanyagtöltő állomásoktól annak érdekében, hogy azt újra értékesítse litván fuvarozási társaságoknak. E társaságok P.-től az ezen üzemanyag utáni héát feltüntető számlákat kaptak, és Lengyelországban kérhették annak visszatérítését.

19 E bíróság ezenkívül pontosítja, hogy amennyiben az alapeljárás P. azon időszakokra vonatkozó héabevallásait érinti, amelyek során a lengyel adóhatóságok követték az érintett nemzeti gyakorlatot, P. érvényesen alapíthatott a héatörvény rendelkezéseinek e hatóságok által az adójogi állásfoglalások keretében adott értelmezésére.

20 Az említett bíróság megállapítja, hogy még ha P. jóhiszeműen járt is el, 2011-ben a héát feltüntető, nem megfelelő számlákat állított ki litván fuvarozási társaságoknak, ennél fogva formálisan teljesülnek a héatörvénynek a 2006/112 irányelv 203. cikkét végrehajtó 108. cikkének (1) bekezdése alkalmazásának feltételei.

21 Emlékeztet azonban arra, hogy a Bíróság ítélezési gyakorlata szerint a héasemlegesség biztosítása érdekében a jóhiszeműen eljáró számla kibocsátójának lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az érintett tagállam által megállapított eljárás szerint helyesbítse a számlán jogalap nélkül feltüntetett adót. Márpedig, mivel a lengyel jog nem ír el ilyen eljárást arra az esetre, ha az érdekelt ellen adóügyi eljárás indult, a kérdést elterjesztő bíróság megjegyzi, hogy P.-nek nem volt lehetősége a litván fuvarozási társaságok részére kiállított számlákon jogalap nélkül feltüntetett adó helyesbítésére.

22 Egyébiránt a kérdést elterjesztő bíróság megjegyzi, hogy ha az üzemanyagtöltő állomások, P. és litván fuvarozási társaságok közötti ügyleteket helyesen vonták volna a hía hatálya alá, e fuvarozási társaságok részére nem a P. által kibocsátott, a héát jogalap nélkül feltüntető számlákat kellett kiállítani, hanem az üzemanyagtöltő állomások által üzemanyagértékesítés címén kiállított, a P. által kiállított számlákon feltüntetett összeghez hasonló híaösszeget feltüntető számlákat.

23 Így e bíróság szerint az ezen ügyleteknek az azokban részt vevő felek általi helyes bevallása szintén lehetővé tette a litván fuvarozási társaságok számára, hogy kérjék az üzemanyagtöltő állomások által kiállított számlákon feltüntetett hía visszatérítését, ami azt bizonyítja, hogy a héát jogalap nélkül feltüntető számlák P. által történő kiállítása nem jelenti adóbevételkiesés veszélyét az állam számára. Ezzel szemben az említett bíróság hangsúlyozza, hogy a híaírányelv 108. cikkének a P. által kiállított számlákra való alkalmazása, noha az üzemanyagtöltő állomások általi értékesítését szintén héakötelezettség terheli, azzal a hatással jár, hogy ugyanazon ügyletet kétféle héafizetési kötelezettség terheli.

24 E körülmények között a Naczelný Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és elzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [2006/112 irányelv] 203. cikkét és az arányosság elvét, hogy az alapügyben vizsgálthoz hasonló helyzetben azokkal ellentétes a [héatörvény] 108. cikkének (1) bekezdéséhez hasonló nemzeti rendelkezés alkalmazása azokra a jóhiszeműen eljáró adóalany által kiállított számlákra, amelyek jogalap nélkül feltüntetett héát tartalmaznak, amennyiben:

- az adóalany tevékenysége nem valósított meg adócsalást, azonban az a jogszabályoknak az ügyletben részt vevő felek általi téves értelmezéséből következett, amely értelmezés a jogszabályoknak az adóhatóság által az ügylet időpontjában történő értelmezésén és az e jogszabályokkal kapcsolatos, az ügylet időpontjában fennálló általános gyakorlaton alapult, mivel az adóhatóság tévesen állapította meg, hogy a számlakibocsátó termékértékesítést végez, miközben ténylegesen héamentes pénzügyi közvetítő szolgáltatást nyújt, és
- a jogalap nélkül feltüntetett héát tartalmazó számla címzettje visszaigényelhetné a héát, ha a számla címzettje részére ténylegesen termékértékesítést végző adóalany megfelelő módon számlázta volna ki az ügyletet?”

Az elzáró döntéshozatalra elterjesztett kérdés?

25 Kérdésével a kérdést elterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2006/112 irányelv 203. cikkét, valamint az arányosság és a héasemlegesség elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem teszi lehetővé a jóhiszemű adóalany számára, hogy az adóellenőrzési eljárás megindítását követően a héát jogalap nélkül feltüntetett számlákat helyesbítse, jöllehet-e számlák címzettje jogosult lett volna ezen adó visszatérítésére, ha az e számlák tárgyát képező ügyleteket megfelelően vallották volna be.

26 A 2006/112 irányelv 203. cikke elírja, hogy a számlán szereplő hűa fizetésére köteles bármely személy, aki a héát e számlán feltüntette. E tekintetben a Bíróság pontosította, hogy a számlán feltüntetett héát – bármely valós adóköteles ügylet hiányában is – e számla kibocsátójának kell megfizetnie (lásd ebben az értelemben: 2019. január 8-ai EN.SA. ítélet, C-7712/17, EU:C:2019:374, 26. pont).

27 A Bíróság úgy ítélte meg, hogy e rendelkezés az ezen irányelvben elírt adólevonási jogból esetlegesen következő adóbevételkiesés veszélyét kívánja elhárítani (2013. április 11-ai Rusedespred ítélet, C-138/12, EU:C:2013:233, 24. pont).

28 Ezen összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy bár a tagállamoknak lehetőségük van intézkedéseket elfogadni annak érdekében, hogy biztosítsák az adó pontos beszedését és az adókijátság elkerülését, ezek az intézkedések nem haladhatják meg az általuk követett célok eléréséhez szükséges mértéket, és ezért nem lehet oly módon alkalmazni őket, hogy veszélyeztessék a hűa semlegességét, amely az adott területet szabályozó uniós jog által bevezetett közös hűarendszer egyik alapelvét képezi (2013. április 11-ai Rusedespred ítélet, C-138/12, EU:C:2013:233, 28. és 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

29 A héasemlegesség elvét illetően az arra irányul, hogy az adóalanyt teljes egészében mentesítse a gazdasági tevékenységeinek keretében a hűa terhe alól. Így e rendszer az összes gazdasági tevékenység adóterhét illetően biztosítja a semlegességet – bármi legyen is e tevékenységek célja vagy eredménye –, feltéve hogy az említett tevékenységek fűszabály szerint maguk is hűakötelesek (2020. július 2-ai Terracult ítélet, C-835/18, EU:C:2020:520, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

30 Ami különösen a tévesen felszámított hűa visszatérítését illeti, a Bíróság már megállapította, hogy a 2006/112 irányelv nem ír elű semmilyen rendelkezést a jogtalanul felszámított hűának a számlakibocsátó általi helyesbítését illetően, és hogy ilyen körülmények között fűszabály szerint a tagállamokra hűrul az a feladat, hogy meghatározzák azokat a feltételeket, amelyek mellett a jogtalanul felszámított hűa helyesbíthető (2020. július 2-ai Terracult ítélet, C-835/18, EU:C:2020:520, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

31 A h a semlegess eg nek biztosítása érdekében a tag allamok feladata, hogy a belső jogrendj ukben el irj ak, hogy minden jogtalanul felsz m ított adó helyesbíthető, amennyiben a számla kibocsátója j ohiszem en járt el (2020. július 2 i Terracult  t let, C 835/18, EU:C:2020:520, 27. pont, valamint az ott hivatkozott  t lkezesi gyakorlat).

32 Ez a megoldás különösen abban az esetben alkalmazható, amikor az adóalany j ohiszem en járt el, amikor h at jogalap nélkül feltüntető számlákat bocsátott ki, amennyiben  gy ítélte meg, hogy  zemanyagk rt y knak gazdasági szereplők részére történő rendelkezésre bocsátása, amely lehetővé teszi számukra, hogy üzemanyagot tankoljanak üzemanyagtöltő állomásokon, nem héamentes pénzügyi szolgáltatásnak minősül Lengyelországban, hanem – a lengyel adóhatóságok állandó gyakorlata alapján – az ezen adó hatálya alá tartozó termékek e tag allamban történő értékesítésének.

33 Márpedig az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kit nik, hogy bár a lengyel jog f szab ly szerint olyan eljárást  r elő, amely lehetővé teszi a j ohiszem  adóalany által jogalap nélkül felsz m ított h a helyesbítését, ez az eljárás nem alkalmazható, ha az érdekelttel szemben adóellenőrzést indítottak.

34 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy a fuvarozási társaságok számára kiállított, jogalap nélkül h at tartalmazó  zemanyagsz ml k helyesbítése lehetőségének megtagadása, miközben az üzemanyagtöltő állomások által e fuvarozási társaságok részére teljesített  zemanyag rt kesítés k szintén h ak telesek, azt eredményezné, hogy az alapeljárás felperes nek a héasemlegesség elvének megsértésével adóterhet kellene viselnie.

35 E körülmények között az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2006/112 írányelv 203. cikkét, valamint az arányosság és a héasemlegesség elvét  gy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem teszi lehetővé a j ohiszem  adóalany számára, hogy a h at jogalap nélkül feltüntető számlákat az adóellenőrzési eljárás megindítását követően helyesbítse, j llehet e számlák címzettje jogosult lett volna ezen adó visszat rt s re, ha az említett számlák tárgyát képező ügyleteket megfelelően vallották volna be.

A költségekről

36 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

A közös hozz adott rt kad rendszerr l szóló, 2006. november 28 i 2006/112/EK tanácsi írányelv 203. cikkét, valamint az arányosság és a hozz adott rt k ad  (h a) semlegességének az elvét  gy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem teszi lehetővé a j ohiszem  adóalany számára, hogy az adóellenőrzési eljárás megindítását követően a h at jogalap nélkül feltüntető számlákat helyesbítse, j llehet e számlák címzettje jogosult lett volna ezen adó visszat rt s re, ha az e számlák tárgyát képező ügyleteket megfelelően vallották volna be.

Aláírások

* Az eljárás nyelve: lengyel.